

СУТНІСТЬ МУЛЬТИКУЛЬТУРНОГО ПІДХОДУ В НАВЧАННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Зміни у зовнішній політиці України, розширення міжкультурних зв'язків та інтеграція України у Європейський освітній простір зумовлюється зміною ціннісних орієнтирів у сфері освіти та культури. Саме тому мовна підготовка учнів повинна забезпечувати розвиток здібностей, які б дозволили застосовувати іноземну мову як інструмент спілкування у діалозі культур та цивілізацій сучасності. Навчання іноземної мови у навчальних закладах повинно сприйматися не тільки як навчання іншомовному спілкуванню, але й як навчання іншомовному спілкуванню у контексті міжкультурної комунікації [5, с. 475].

Міжкультурний підхід є достатньо новітнім напрямком у методиці навчання іноземних мов, який суттєво відрізняється від традиційного. Головною відмінністю є те, що учні не просто дізнаються інформацію про країну, мову якої вивчають, а заглиблюються в соціокультурний контекст використання іноземної мови, принципи, особливості культурного середовища того чи іншого народу тощо. Сучасна людина живе в багатополлярному світі і полікультурному просторі. Діалог культур, традицій став сьогодні особливо актуальним. Саме тому, міжкультурний підхід у навчанні іноземної мови передбачає формування соціокультурної компетенції – здатності зрозуміти і прийняти іншу культуру, що є необхідною умовою успішної комунікації в сучасному світі [2, с. 112].

Знання іноземної мови не гарантує успішності міжкультурної взаємодії, на шляху якої можуть виникнути неповне розуміння, етнічні стереотипи, забобони, стан «культурного шоку», переоцінка схожості рідної та іншомовної культур, їх конфронтація на рівні індивідуальної свідомості. Г. Буш навіть наводить такий підвид мовного бар'єру у спілкуванні як «*Qui pro quo*» («одне замість іншого», «хто про що») – означає «спілкуватись на різних мовах». Таким чином, науковець приходиться до висновку, що чим більше відмінностей між культурами, тим складніше процес спілкування [1, с. 190]. Безліч дослідників відзначають, що учні, які не достатньо знайомі з іншомовною

культурою, не відчувають потреби в поглибленні своїх односторонніх знань, володіють монокультурною наївністю, не готові до міжкультурного спілкування і недооцінюють важливість вивчення іншомовної культури.

Щоб успішно спілкуватися, ми повинні використовувати свої знання про іншу культуру. Не володіючи такими знаннями, неможливо взаємодіяти на міжкультурному рівні без ризику виникнення конфлікту нерозуміння, тому питання міжкультурної комунікації є предметом вивчення багатьох фахівців.

Важке завдання стоїть сьогодні перед вчителем іноземної мови – не тільки навчити учнів коректного використання мовних одиниць, а й сформувати у них здатність зрозуміти представника іншої культури, мовленнєвої поведінки у різноманітних ситуаціях спілкування. Зазначене зумовлює необхідність уточнень функцій іноземної мови, як шкільного предмета, визначення нових стратегічних напрямів процесу її опанування, перегляду цілей, змісту, методів, прийомів і засобів навчання [3, с. 5-6].

Завдання вчителя ускладнює і той факт, що ефективність міжкультурного спілкування, крім знання мови, залежить від безлічі факторів: умов спілкування, дотримання етикету, знання невербальних форм спілкування (міміки, жестів) і т.д. [4]. Адже, головна вимога, що пред'являється умовами сучасного життя до рівня володіння іноземними мовами, полягає в тому, щоб людина могла вирішувати свої життєві та професійні проблеми за допомогою іноземної мови. Іноземна мова перестала бути самоціллю, а розглядається як спосіб пізнання і саморозвитку.

Ключовим поняттям, що розглядається в контексті підготовки учнів до мультикультурного спілкування є їх готовність до такого виду діяльності. Тобто, учень володіє високим рівнем мови у певній сфері, позитивним емоційно-ціннісним ставленням до особливостей різних культур, а так само умінням спілкуватися з їх представниками. Отже, використання мультикультурного підходу у навчанні іноземної мови виступає провідною ланкою, адже наша мета навчання іноземної мови становить практичне та доцільне застосування учня надбаних знань у міжкультурному діалозі. Перспектива подальшого дослідження даного підходу являє собою розробку методів, які дадуть змогу розвивати в учнях міжкультурну компетенцію під час вивчення іноземної мови.

Список використаної літератури

1. Dalton S.S. Standards for Pedagogy: Research, Theory and Practice [Electronic Resource] / Stephanie Stoll Dalton & Roland G. Tharp // In Learning for life in the 21st century: Sociocultural perspectives on the future of education. – G. Wells & G. Claxton (Eds.) Oxford: Blackwell/ – 2002 – PP. 181-194. – Mode of access: [http://people.ucsc.edu/~gwells/Files/Courses_Folder /documents/ Dalton Tharp. CREDE. pdf](http://people.ucsc.edu/~gwells/Files/Courses_Folder/documents/DaltonTharp.CREDE.pdf)
2. Вербицкий А.А. Личностный и компетентностный подходы в образовании. Проблемы интеграции / А.А. Вербицкий. – Изд-во «Логос», 2011. – 336 с.
3. Ніколаєва С.Ю. Методика навчання іноземних мов у середніх навчальних закладах: підручник / С.Ю. Ніколаєва, О.Б. Бігич, С.О. Бражник, С.В. Гапонова, Г.А. Гринюк, Т.І. Олійник, К.І. Онищенко, О.П. Петрашук / Ред.: К.І. Онищенко. – К.: Ленвіт, 1999. – 320 с.
4. Олійник І.П. Використання методу проєктів на уроках англійської мови як один із шляхів формування комунікативної компетентності учня / І.П. Олійник. – Котовськ, 2012. – 21 с.
5. Фурманова В. П. Межкультурная коммуникация и культурноязыковая прагматика в теории и практике преподавания иностранных языков (языковой вуз) / В. П. Фурманова, дис. ... докт. пед. наук. – М., 1994. – 475 с.

Руслан Кравець (м. Вінниця)

ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ МЕНЕДЖЕРІВ НА ЗАНЯТТЯХ З ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Розширення співпраці між державами є однією з головних тенденцій розвитку сучасних економічних, політичних, соціальних, культурних та освітніх систем. Стандартизація вітчизняного освітнього простору відповідно до загальноєвропейських рекомендацій у сфері вищої освіти вимагає модернізації навчальних планів і змістового наповнення фахових дисциплін. Своєю чергою існують також об'єктивні суспільні потреби держави у професійній підготовці фахівців, адаптованих до міжнародного ринку праці,